

SİRKÜLER (2018'80)

Konu: Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar İle Döviz ve Dövizle Endekli Sözleşmelerin Kabul Edilmesi ve Daha Önce Akdedilen Sözleşmelerin Türk Lirasına Çevrilmeleri Mecburiyeti Hakkında.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara ilişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ Seri No:2018-32/51) yayımlanmış olup, bu tebliğde; 13.09.2018 tarihli 30534 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığının Karar Sayısı: 85 olan kararda;

32 Sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Kararın 4'ncü maddesine eklenen 4 (g) bendi ile Geçici Madde 8 eklenmiş olup, bahse konu ilaveler aşağıdadır.

“g) Türkiye’de yerleşik kişilerin, Bakanlıkça belirlenen haller dışında, kendi aralarındaki menkul ve gayrimenkul alımı satım, taşıt ve finansal kiralama dahil her türlü menkul ve gayrimenkul kiralama, leasing ile iş ve hizmet ve eser sözleşmelerinse sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz veya dövizle endekli olarak kararlaştırılmaz.”

“Geçici Madde 8- Bu kararın 4'ncü maddesinin (g) bendinin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde, söz konusu bentte belirtilen ve daha önce akdedilmiş yürürlükteki sözleşmelerdeki döviz cinsinden kararlaştırılmış bulunan bedeller, Bakanlıkça belirlenen haller dışında; Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenir.”

şeklinde olup, bu karar yayımı tarihinde (13.09.2018) yürürlüğe girmektedir.

85 Sayılı Cumhurbaşkanlığı kararına binaen; Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara ilişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ Seri No:2018-32/51) yayımlanmış olup, bu tebliğde; Türk Lirası ile Döviz Cinsinden veya Dövizle Endekli Sözleşmelerin hangi durumlarda yapılabileceğine ilişkin açıklamaları ihtiva etmektedir.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda ve İlgili Tebliğde yapılan düzenlemelere ilişkin “Sözleşme Bedellerinin Döviz Cinsinden Belirlenmesine İlişkin Özet Tablo” aşağıda gösterilmiştir.

SÖZLEŞME BEDELLERİNİN DÖVİZ CİNSİNDEN BELİRLENMESİNE İLİŞKİN ÖZET TABLO

Fıkra No	Sözleşmenin Çeşidi	Konusu	Dövizde endeksli yapılabilmemesi	13.9.2018 tarihinden önce akdedilen sözleşmelerin TL'ye çevrilip çevrilmeyeceği
1	Gayrimenkul satış sözleşmeleri	Türkiye'de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri, konusu serbest bölgeler dahil yurt içinde yer alan gayrimenkuller olan, konut ve çatılı iş yeri dâhil <u>gayrimenkul satış sözleşmelerinde</u> sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri	Döviz cinsinden veya dövizde endeksli olarak <u>kararlaştırılmaz.</u>	Türk parası olarak taraflarca <u>yeniden belirlenmelidir.</u>
2	Gayrimenkul kiralama sözleşmeleri	Türkiye'de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri, konusu serbest bölgeler dahil yurt içinde yer alan gayrimenkuller olan, konut ve çatılı iş yeri dâhil <u>gayrimenkul kiralama sözleşmelerinde</u> sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri	Döviz cinsinden veya dövizde endeksli olarak <u>kararlaştırılmaz.</u>	Türk parası olarak taraflarca <u>yeniden belirlenmelidir.</u>
3	İş akdi sözleşmeleri	Türkiye'de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri ve <u>yurt içerisinde</u> ifa edecekleri, <u>iş sözleşmelerinde sözleşme bedeli</u> ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri	Döviz cinsinden veya dövizde endeksli olarak <u>kararlaştırılmaz.</u>	Türk parası olarak taraflarca <u>yeniden belirlenmelidir.</u>
		Türkiye'de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri ve <u>yurt</u>	Döviz cinsinden veya dövizde endeksli	Türk parası olarak taraflarca <u>yeniden</u>

		dışında ifa edilecekleri, iş sözleşmelerinde sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri	olarak <u>kararlaştırılabilir.</u>	<u>belirlenmek zorunda değildir.</u>
4	Danışmanlık, aracılık ve taşımacılık dâhil hizmet sözleşmeleri	Türkiye’de yerleşik kişilerin; kendi aralarında akdedecekleri, danışmanlık, aracılık ve taşımacılık dâhil hizmet sözleşmelerinde, sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri	Döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak <u>kararlaştırılamaz.</u>	Türk parası olarak taraflarca <u>yeniden belirlenmelidir.</u>
		Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişilerin taraf oldukları hizmet sözleşmeleri,	Döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak <u>kararlaştırılabilir.</u>	Türk parası olarak taraflarca <u>yeniden belirlenmek zorunda değildir.</u>
		İhracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri,	Döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak <u>kararlaştırılabilir.</u>	Türk parası olarak taraflarca <u>yeniden belirlenmek zorunda değildir.</u>
		Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışında gerçekleştirecekleri faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri,	Döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak <u>kararlaştırılabilir.</u>	Türk parası olarak taraflarca <u>yeniden belirlenmek zorunda değildir.</u>
		Türkiye’de yerleşik kişilerin, kendi aralarında akdedecekleri, Türkiye’de başlayıp yurt dışında sonlanan ve yurt dışında başlayıp Türkiye’de sonlanan elektronik haberleşme ile ilgili hizmet sözleşmeleri.	Döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak <u>kararlaştırılabilir.</u>	Türk parası olarak taraflarca <u>yeniden belirlenmek zorunda değildir.</u>
5	Gemilerin inşası, tamiri ve bakımı dışında kalan eser sözleşmeleri	Türkiye’de yerleşik kişilerin; kendi aralarında akdedecekleri, eser sözleşmelerinde sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri	Döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak <u>kararlaştırılamaz.</u>	Türk parası olarak taraflarca <u>yeniden belirlenmelidir.</u>

		Türkiye’de yerleşik kişilerin; kendi aralarında akdedecekleri, 16/12/1999 tarihli ve 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda tanımlanan gemilerin inşası, tamiri ve bakımına ilişkin sözleşmelerde sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri	Döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılabilir.	Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenmek zorunda değildir.
6	İş makineleri dâhil taşıt satış sözleşmeleri dışında kalan menkul satış sözleşmeleri	Türkiye’de yerleşik kişilerin; kendi aralarında akdedecekleri İş makineleri dâhil taşıt satış sözleşmelerinde sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri	Döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılmaz.	Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenmelidir.
		Türkiye’de yerleşik kişilerin; kendi aralarında akdedecekleri, iş makineleri dâhil taşıt satış sözleşmeleri dışında kalan menkul satış sözleşmelerinde sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri	Döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılabilir.	Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenmek zorunda değildir.
7	İş makineleri dâhil taşıt kiralama sözleşmeleri dışında kalan menkul kiralama sözleşmeleri	Türkiye’de yerleşik kişilerin; kendi aralarında akdedecekleri İş makineleri dâhil taşıt kiralama sözleşmelerinde sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri	Döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılmaz.	Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenmek zorunda değildir.
		Türkiye’de yerleşik kişilerin; kendi aralarında akdedecekleri, iş makineleri dâhil taşıt kiralama sözleşmeleri dışında kalan,	Döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılabilir.	Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenmek zorunda değildir.

		menkul kiralama sözleşmelerinde sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri		
8	Bilişim teknolojileri kapsamında yurt dışında üretilen yazılımlara ilişkin satış sözleşmeleri ile donanım ve yazılımlara ilişkin lisans ve hizmet sözleşmeleri	Türkiye’de yerleşik kişilerin; kendi aralarında akdedecekleri, bilişim teknolojileri kapsamında yurt dışında üretilen yazılımlara ilişkin satış sözleşmeleri ile donanım ve yazılımlara ilişkin lisans ve hizmet sözleşmelerinde sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri	Döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılabilir.	Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenmek zorunda değildir.
9	Finansal Kiralama (Leasing) Sözleşmeleri ile Gemilere İlişkin Finansal Kiralama (Leasing) Sözleşmeleri	Finansal Kiralama (Leasing) Sözleşmeleri	Döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılmaz.	Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenmelidir.
		4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda tanımlanan gemilere ilişkin finansal kiralama (leasing) sözleşmelerinde, sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri	Döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılabilir.	Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenmek zorunda değildir.
10	32 sayılı Kararın yurt dışından temin edilen kredilere ilişkin 17 ve yurt içinden temin edilen kredilere ilişkin 17/A maddeleri kapsamında yapılacak finansal kiralama (leasing) sözleşmeleri	Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın yurt dışından temin edilen kredilere ilişkin 17 ve yurt içinden temin edilen kredilere ilişkin 17/A maddeleri kapsamında yapılacak finansal kiralama (leasing) sözleşmelerine ilişkin bedeller	Döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılabilir.	Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenmek zorunda değildir.

		İş Sözleşmeleri	Döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılmaz.	Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenmelidir.
11	İş Sözleşmeleri ile Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan Türkiye'de yerleşik kişilerin taraf olduğu iş sözleşmeleri	Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan Türkiye'de yerleşik kişilerin taraf olduğu iş sözleşmelerinde, sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri	Döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılabilir.	Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenmek zorunda değildir.
12	Kamu kurum ve kuruluşları ile Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketlerinin taraf olduğu gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama dışında kalan sözleşmeler	Kamu kurum ve kuruluşları ile Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketlerinin taraf olduğu gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama dışında kalan sözleşmelerde, sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri	Döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılabilir.	Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenmek zorunda değildir.
13	Kamu kurum ve kuruluşlarının taraf olduğu döviz cinsinden veya dövize endeksli ihaleler, sözleşmeler ve milletlerarası antlaşmaların ifası kapsamında olmak kaydıyla; yüklenicilerin üçüncü taraflarla akdedeceği gayrimenkul satış, gayrimenkul kiralama ve iş sözleşmeleri dışında kalan sözleşmeler	Kamu kurum ve kuruluşlarının taraf olduğu döviz cinsinden veya dövize endeksli ihaleler, sözleşmeler ve milletlerarası antlaşmaların ifası kapsamında olmak kaydıyla; yüklenicilerin üçüncü taraflarla akdedeceği gayrimenkul satış, gayrimenkul kiralama ve iş sözleşmeleri dışında kalan sözleşmelerde, sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri	Döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılabilir.	Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenmek zorunda değildir.

14	Bankaların taraf olduğu sözleşmeler	Hazine ve Maliye Bakanlığının 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirdiği işlemlerle ilgili olarak bankaların taraf olduğu sözleşmelerde , sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri	Döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılabilir.	Türk parası olarak yeniden belirlenmek zorunda değildir.
15	Sermaye piyasası araçları işlemleri	Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile bu Kanuna dayalı olarak yapılan düzenlemeler çerçevesinde sermaye piyasası araçlarının (yabancı sermaye piyasası araçları ve depo sertifikaları ile yabancı yatırım fonu payları da dahil olmak üzere) döviz cinsinden oluşturulması, ihracı, alım satımı ve yapılan işlemlere ilişkin yükümlülükler	Döviz cinsinden kararlaştırılabilir.	Türk parası olarak yeniden belirlenmek zorunda değildir.
16	Dışarıda yerleşik kişiler ile serbest bölgelerdeki şirketlerin taraf olduğu iş ve hizmet sözleşmeleri	Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye'de bulunan; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, doğrudan veya dolaylı olarak yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler ile serbest bölgedeki faaliyetleri kapsamında serbest bölgelerdeki şirketlerin taraf olduğu iş ve hizmet sözleşmelerinde , sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri	Döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılabilir.	Türk parası olarak yeniden belirlenmek zorunda değildir.

17	Yolcu, yük veya posta taşıma faaliyetinde bulunan ticari havayolu işletmeleri ile ilgili diğer bazı işletmelerin Türkiye'de yerleşik kişilerle döviz cinsinden veya dövize endeksli bedeller içeren gayrimenkul satış, gayrimenkul kiralama ve iş sözleşmeleri haricindeki sözleşmeleri	Türkiye'de yerleşik yolcu, yük veya posta taşıma faaliyetinde bulunan ticari havayolu işletmeleri; hava taşıma araçlarına, motorlarına ve bunların aksam ve parçalarına yönelik teknik bakım hizmeti veren şirketler; sivil havacılık mevzuatı kapsamında havalimanlarında yer hizmetleri yapmak üzere çalışma ruhsatı alan veya yetkilendirilen kamu ya da özel hukuk tüzel kişiliği statüsündeki kuruluşlar ile söz konusu kuruluşların kurdukları işletme ve şirketler ile doğrudan veya dolaylı olarak sermayelerinde en az %50 hisse oranına sahip olduğu ortaklıkların Türkiye'de yerleşik kişilerle <u>gayrimenkul satış, gayrimenkul kiralama ve iş sözleşmeleri haricindeki sözleşmeleri</u>	Döviz cinsinden veya dövize endeksli bedeller içeren şekilde <u>akdetmeleri mümkündür.</u>	Türk parası olarak taraflarca <u>yeniden belirlenmek zorunda değildir.</u>
----	---	---	--	--

(Not: Tablo TÜRMOB 'un Özel Mevzuat Sirküleri 2018/171'den alınmıştır) .

Döviz Cinsinden ve Dövize Endeksli Sözleşme Yasası İle İlgili Diğer Konular :

Sözleşme bedeli ve diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılmayan sözleşmeler kapsamında düzenlenecek kıymetli evraklarda yer alan bedellerin döviz cinsinden veya dövize endeksli belirlenmesi mümkün değildir.

Uluslararası piyasalarda fiyatı döviz cinsinden belirlenen kıymetli madenlere ve/veya emtiaya endekslenen ve/veya dolaylı olarak dövize endekslenen sözleşmeler dövize endeksli sözleşme olarak değerlendirilir.

Daha Önce Yapılmış Olup Hükmü Devam Eden Döviz Cinsinden ve Dövize Endeksli Sözleşmelerin Durumu :

Döviz cinsinden veya dövize endeksli yapılabileceği belirtilmiş hükmü devam sözleşmelerde yer alan bedellerin ve diğer ödeme yükümlülüklerinin Türk parası olarak yeniden belirlenmesine gerek bulunmamaktadır.

13/09/2018 tarihinden önce akdedilmiş bulunan iş makineleri dahil taşıt kiralama sözleşmelerinde yer alan döviz cinsinden veya dövize endeksli bedellerin ve diğer ödeme yükümlülüklerinin Türk parası olarak yeniden belirlenmesi zorunlu değildir.

Cumhurbaşkanının 85 sayılı kararının Resmi Gazete’de yayımlandığı, 13/09/2018 tarihinden önce yapılmış olup hükmü devam eden sözleşmeler eğer döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak yapılması yasaklanmış sözleşmelerden ise, bunlarda yer alan bedellerin ve diğer ödeme yükümlülüklerini 13.09.2018 tarihinden itibaren 30 gün içinde taraflarca Türk parası olarak yeniden belirlenmesi zorunludur.

Eğer taraflarca bu bedeller ve yükümlülüklerin Türk parası olarak belirlenmesi konusunda mutabakata varılamazsa, akdedilen sözleşmelerde döviz veya dövize endeksli olarak belirlenen bedeller :

02/01/2018 tarihindeki T.C. Merkez Bankası tarafından belirlenen efektif satış kuru kullanılarak hesaplanan Türk parası cinsinden karşılığının 02/01/2018 tarihinden bedellerin yeniden belirlendiği tarihe kadar Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması suretiyle belirlenir.

13/09/2018 tarihinden önce akdedilmiş olup hükmü devam eden konut ve çatılı iş yeri kira sözleşmelerinde döviz veya dövize endeksli olarak belirlenen bedeller iki yıllık süre için Türk parası olarak belirlenir.

Ancak, Türk parası olarak belirlemenin yapıldığı kira yılının sonundan itibaren bir yıl geçerli olmak üzere; Türk parası cinsinden kira bedeli, taraflarca belirlenirken mutabakata varılamazsa,

Belirleme tarihinden belirlemenin yapıldığı kira yılının sonuna kadar Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması yoluyla belirlenir.

Bir sonraki kira yılı Türk Parası cinsinden kira bedeli ise, taraflarca belirlenirken mutabakata varılamaz ise;

Önceki kira yılında geçerli olan kira bedelinin, Türkiye İstatistik Kurumunun belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması yoluyla belirlenir ve belirlenen Türk parası cinsinden kira bedeli iki yıllık sürenin sonuna kadar geçerli olur.

(Resmi Gazete: 06.10.2018 tarihli 30557 sayılı)

Söz konusu tebliğe aşağıdaki link adresinden ulaşabilirsiniz.

<http://www.resmigazete.gov.tr/main.aspx?home=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/10/20181006.htm&main=http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/10/20181006.htm>

Bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla,

TÜRKERLER Bağımsız Denetim
Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.